

Suvestinė redakcija nuo 2009-08-04 iki 2012-06-27

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2007, Nr. [76-3004](#), i. k. 1071010ISTA00X-1231

LIETUVOS RESPUBLIKOS ATOMINĖS ELEKTRINĖS ĮSTATYMAS

2007 m. birželio 28 d. Nr. X-1231
Vilnius

PREAMBULĖ

Lietuvos Respublikos Seimas,
įgyvendindamas Nacionalinę energetikos strategiją ir atsižvelgdamas į Europos Sąjungos energetikos politikos strategiją;
siekdamas užtikrinti energijos tiekimą iš skirtingų, saugių, tausų, šiltnamio efektą sukeliančių dujų neišmetančių energijos šaltinių ir skatinti ekonomikos augimą ateityje;
siekdamas apsaugoti Lietuvos Respublikos esminius interesus ir nacionalinį saugumą;
pabrėždamas europinės ir transatlantinės integracijos principų įgyvendinimo svarbą plėtojant Lietuvos energetikos sektorius ir užtikrinant šalies energetinį saugumą;
įvertindamas patirtį, sukauptą daugelį metų saugiai ir patikimai eksploatuojant Ignalinos atominę elektrinę;
siekdamas pakeisti praradus elektros energijos generuojančių šaltinių galingumus dėl Ignalinos atominės elektrinės uždarymo ir sudaryti teisinės prielaidas pastatyti Lietuvoje naują atominę elektrinę, kurios galia bus nustatoma atsižvelgiant į poveikio aplinkai vertinimo rezultatus ir investuotojų susitarimus;
atsižvelgdamas į palankią ekonominę aplinką atominei elektrinei statyti;
atsižvelgdamas į branduolinės saugos reikalavimus ir Lietuvos priimtus įsipareigojimus pagal tarptautines sutartis,
priima šį Atominės elektrinės įstatymą.

Skirsnio pakeitimai:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, Žin., 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); Žin., 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir tikslas

Šio įstatymo paskirtis ir tikslas yra nustatyti naujos atominės elektrinės projekto įgyvendinimo nuostatas, sudaryti teisinės, finansinės ir organizacinės prielaidas naujos atominės elektrinės projektui įgyvendinti.

2 straipsnis. Sprendimas dėl naujos atominės elektrinės

Seimas pritaria naujos atominės elektrinės statybai Lietuvos Respublikoje.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Atominė elektrinė** – visuma įrenginių ir pastatų, skirtų elektros arba elektros ir šilumos energijai gaminti naudojant branduolinį kurą.

2. **Elektros perdavimo jungčių statytojas** – juridinis asmuo, kuris priklauso valstybei nuosavybės teise arba kurio visos akcijos priklauso valstybei nuosavybės teise ir kuris dalyvaus statant šiame įstatyme nurodytas elektros perdavimo jungtis. Dalis šio juridinio asmens akcijų

Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu gali būti perleidžiama strateginiam investuotojui ir (arba) strateginiams partneriams.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

3. Investuotojai – nacionalinis investuotojas, strateginis investuotojas ir strateginiai partneriai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

4. Nacionalinis investuotojas – privatus juridinis asmuo, nurodytas šio įstatymo ketvirtajame skirsnyje.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

5. Projektas – naujos atominės elektrinės projektas, apimantis elektrinės projektavimą, statybą, eksploataciją, eksploatacijos nutraukimą ir radioaktyviųjų atliekų tvarkymą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

6. Projekto įgyvendinimo bendrovė – juridinis asmuo – atominės elektrinės statytojas, kuris priklauso valstybei nuosavybės teise arba kurio visos akcijos priklauso valstybei nuosavybės teise ir kurio pagrindinis veiklos tikslas – įgyvendinti projektą. Dalis šio juridinio asmens akcijų Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu gali būti perleidžiama strateginiam investuotojui ir (arba) strateginiams partneriams.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

7. Rezervinė galia – elektros galios ir energijos gamybos potencialas, reikalingas dažniui ir galios srautams reguliuoti ir elektros energijai gaminti nenumatytais gamybos sumažėjimo ar vartojimo padidėjimo atvejais.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

8. Strateginiai partneriai – juridiniai asmenys, kurie atitinka Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesus, šio įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje nustatytus reikalavimus ir yra sudarę sutartis dėl dalyvavimo projekte su projekto įgyvendinimo bendrove ir (arba) elektros perdavimo jungčių statytoju, ir (arba) su Lietuvos Respublikos Vyriausybe.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

9. Strateginis investuotojas – juridinis asmuo, turintis kompetenciją, finansinių išteklių ir gebėjimų organizuoti projekto plėtrą, atitinkantis įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas specialiąsias saugumo priemones ir Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo interesus. Strateginis investuotojas dalyvauja finansuojant atominės elektrinės ir (arba) elektros perdavimo jungčių statybą. Strateginis investuotojas atrenkamas viešo konkurso būdu įstatymų nustatyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

4 straipsnis. Specialiųjų saugumo priemonių nustatymas

1. Įstatymai ir kiti teisės aktai projekto atžvilgiu nustato nacionalinio saugumo interesus užtikrinančias specialiąsias saugumo priemones (toliau – specialiosios saugumo priemonės).

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustato specialiųjų saugumo priemonių įgyvendinimo tvarką.

ANTRASIS SKIRSNIS PROJEKTO ĮGYVENDINIMAS

5 straipsnis. Projekto įgyvendinimo bendrovė

1. Projekto įgyvendinimo bendrovė steigama, registruojama ir veikia Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Jos buveinė yra Lietuvos Respublikoje.

2. Projekto įgyvendinimo bendrovė atsako už projekto įgyvendinimo darbų vykdymą pagal branduolinės energetikos veiklai keliamus saugos reikalavimus. Įvykdžiusi teisės aktuose nustatytus reikalavimus ir gavusi atitinkamus leidimus bei licencijas, ji tampa atominę elektrinę eksploatuojančia organizacija ir teisės aktų nustatyta tvarka plečia elektros energijos gamybos pajėgumus.

3. Projekto įgyvendinimo bendrovė ir nauja atominė elektrinė turi ypatingą strateginę reikšmę Lietuvos nacionaliniam saugumui ir valstybės esminiams interesams.

4. Projekto įgyvendinimo bendrovei taikomos įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytos specialiosios saugumo priemonės.

6 straipsnis. Projekto įgyvendinimo bendrovės dalyviai

1. Projekto įgyvendinimo bendrovę steigia Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija, sudarydamos galimybę dalyvauti strateginiams partneriams ir strateginiam investuotojui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

2. Investuotojais gali būti asmenys, atitinkantys šiuos kriterijus:

1) atitinka įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytas specialiąsias saugumo priemones;

2) turi finansinių, teisinių ir techninių galimybių įvykdyti visus savo įsipareigojimus atominės elektrinės projektavimo, statybos bei eksploatavimo ir visiško atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimo laikotarpiu;

3) jų atsakomybė yra užtikrinta garantijomis ir įsipareigojimais, kurių sąlygos yra priimtinos Lietuvos Respublikos Vyriausybei;

4) sudarydami atitinkamas sutartis su Lietuvos perdavimo sistemos operatoriumi, prisiima įsipareigojimus suteikti rezervinę galią, priimtina Lietuvos elektros energijos perdavimo sistemos operatoriumi ir leidžiančią jam užtikrinti elektros energijos perdavimo stabilumą bei saugumą, arba prisiima įsipareigojimus dėl rezervinės galios sąnaudų padengimo.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nustatytų kriterijų laikymosi valstybinė priežiūra ir kontrolė yra užtikrinama vykdant atominę elektrinę eksploatuosiančios organizacijos veiklos licencijavimą.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

7 straipsnis. Projektui įgyvendinti reikalingų prekių, paslaugų ir darbų pirkimai

Projektui įgyvendinti reikalingų prekių, darbų ir paslaugų pirkimai vykdomi įstatymų ir

kitų teisės aktų nustatyta tvarka, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos nustatytus: nacionalinio saugumo kriterijus, esminius valstybės interesus ir specialiąsias saugumo priemones.

TREČIASIS SKIRSNIS VALDYMAS

8 straipsnis. Valdymas

1. Valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų nacionalinio investuotojo bendrovėje suteikiamas turtines ir neturtines teises įgyvendina valstybės institucija, kuriai teisės aktų nustatyta tvarka šios akcijos perduotos patikėjimo teise.

2. Jeigu valstybė perleidžia dalį projekto įgyvendinimo bendrovės akcijų strateginiam investuotojui arba strateginiams partneriams, visais atvejais valstybei nuosavybės teise turi priklausyti akcijų paketas, sudarantis ne mažiau kaip 34 procentus projekto įgyvendinimo bendrovės akcijų ir balsų projekto įgyvendinimo bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime.

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, projekto įgyvendinimo bendrovė ir elektros perdavimo jungčių statytojas įgyvendina Lietuvos strateginį tikslą – kompleksškai integruoja Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemą į Europos Sąjungos valstybių narių elektros perdavimo sistemas ir elektros energijos vidaus rinkas.

4. Įgyvendindamos šio straipsnio 3 dalyje numatytą strateginį tikslą, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir valstybės institucijos, priimdamos nutarimus bei sprendimus ir sudarydamos susitarimus, taip pat valstybės akcijų valdytojai, priimdami sprendimus, sudarydami susitarimus ir įgyvendindami valstybei nuosavybės teise priklausančių nacionalinio investuotojo ar jo teisių perėmėjų bendrovėse akcininkų teises, užtikrina, kad:

1) nacionalinis investuotojas, projekto įgyvendinimo bendrovė ir elektros perdavimo jungčių statytojas efektyviai įgyvendintų pagrindinį Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos uždavinį – neribotą laiką, nepriklausomai, saugiai ir patikimai aprūpinti Lietuvos vartotojus elektros energija;

2) nacionalinio investuotojo ir jo teisių perėmėjų, taip pat atominės elektrinės statytojo ir elektros perdavimo jungčių statytojų veikla būtų organizuojama taip, kad ji atitiktų Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus;

3) Nacionalinėje energetikos strategijoje numatyti strateginiai objektai – naujoji atominė elektrinė, elektros perdavimo jungtys į Lenkijos Respubliką ir Švedijos Karalystę, užtikrinančios efektyvius ir reikiamos apimties elektros energijos mainus tarp Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos ir Elektros energijos perdavimo koordinavimo sąjungai (toliau – UCTE) bei Šiaurės šalių perdavimo sistemos operatorių organizacijai (NORDEL) priklausančių sistemų, – būtų įgyvendinti neatidėliojant;

4) naujosios atominės elektrinės ir elektros perdavimo jungčių į Lenkijos Respubliką ir Švedijos Karalystę techniniai sprendimai ir parametrai būtų parinkti taip, kad pagrindinė dalis atominei elektrinei reikalingų galios rezervų būtų gaunama iš Europos Sąjungos valstybių narių ir būtų tenkinamos Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos darbo sinchroniniu režimu su UCTE sistema sąlygos;

5) Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema būtų parengta neatidėliotinam prisijungimui prie UCTE sistemos sinchroniniam darbui, kai tik bus įrengtos elektros tinklų jungtys, įgyvendintos techninės priemonės ir atlikti veiksmai, reikalingi Lietuvai tapti UCTE nare;

6) projekto įgyvendinimo bendrovės kapitale dalyvaujant Lietuvos ir užsienio investuotojams būtų apsaugoti esminiai Lietuvos Respublikos nacionalinio saugumo ir valstybės interesai, o pasirenkant projekto įgyvendinimo bendrovės dalyvius būtų taikomi atitikties nacionalinio saugumo interesams kriterijai.

5. Įgyvendinant valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų nacionalinio investuotojo bendrovėje suteikiamas teises, nacionalinio investuotojo stebėtojų tarybos ir valdybos nariai renkami vadovaujantis šio įstatymo priede nustatytais principais. Nacionalinio investuotojo

bendrovės valdymas organizuojamas pagal šiame ir 10 straipsniuose nustatytus reikalavimus, siekiant užtikrinti efektyvų ir atsakingą valstybės investuoto turto valdymą ir įgyvendinti kitus šio įstatymo keliamus tikslus.

6. Nacionalinio investuotojo visuotinis akcininkų susirinkimas sprendimus priima šiame ir kituose įstatymuose nustatyta tvarka.

7. Jei kiti įstatymai nustato kitokias bendrovių valdymo taisykles, nacionalinio investuotojo bendrovės valdymui jos taikomos tiek, kiek neprieštarauja šio įstatymo nuostatoms.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, Žin., 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); Žin., 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

9 straipsnis. Ekstremali padėtis

Įvedus ekstremalią energetikos padėtį pagal Energetikos įstatymą arba įvykus ar gresiant branduolinei avarijai, gresiant žalai aplinkai ar kilus pavojui žmonių sveikatai ar saugai, atominę elektrinę eksploatuojanti organizacija privalo vykdyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės, jos įgaliotų institucijų nurodymus. Jeigu, esant ekstremaliai energetikos padėčiai arba įvykus ar gresiant branduolinei avarijai, gresiant žalai aplinkai ar kilus pavojui žmonių sveikatai ar saugai, atominę elektrinę eksploatuojanti organizacija nevykdo nurodymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija turi teisę, kol truks ekstremali energetikos padėtis, kol bus pašalinta branduolinės avarijos grėsmė ar avarijos padariniai, kol bus pašalinta žalos aplinkai grėsmė ar kilęs pavojus žmonių sveikatai ar saugai, perimti projekto įgyvendinimo bendrovės valdymą, sustabdyti ar panaikinti licencijos galiojimą ar imtis kitų būtinų priemonių branduolinei ir radiacinei saugai bei projekto įgyvendinimo bendrovės veiklai užtikrinti, tačiau šios priemonės neturi būti taikomos daugiau, negu būtina atsiradusiems sunkumams pašalinti. Projekto įgyvendinimo bendrovės valdymo perėmimas, licencijų sustabdymas ar galiojimo panaikinimas neatleidžia projekto įgyvendinimo bendrovės nuo atsakomybės.

KETVIRTASIS SKIRSNIS NACIONALINIS INVESTUOTOJAS

10 straipsnis. Nacionalinis investuotojas

1. Nacionalinis investuotojas – Lietuvos Respublikoje įregistruotas, pagal Lietuvos Respublikos įstatymus neribotam laikui įsteigtas ir veikiantis savarankiškas privatus juridinis asmuo, turintis kompetenciją, finansinių išteklių ir gebėjimų organizuoti projekto plėtrą ir kuris dalyvauja finansuojant šiame įstatyme numatyto projekto įgyvendinimą. Projekto finansavimo sąlygos ir tvarka nustatomos nacionalinio investuotojo ir projekto įgyvendinimo bendrovės sudarytoje sutartyje. Nacionalinio investuotojo buveinė yra Lietuvos Respublikoje.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė atlieka teisės aktų nustatytus veiksmus, kad Lietuvos Respublikai nuosavybės teise priklausytų ne mažiau kaip 2/3 nacionalinio investuotojo akcijų, kurios suteikia ne mažiau kaip 2/3 visų balsų nacionalinio investuotojo visuotiniame akcininkų susirinkime. Kitos nacionalinio investuotojo akcijos Lietuvos Respublikos strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo, taip pat kitų Lietuvos Respublikos įstatymų ir teisės aktų nustatytais sąlygomis bei tvarka gali priklausyti nacionaliniams ir užsienio asmenims, atitinkantiems nacionalinio saugumo interesus.

3. Sprendimus dėl nacionalinio investuotojo įstatinio kapitalo didinimo ar mažinimo priima nacionalinio investuotojo visuotinis akcininkų susirinkimas. Naujai išleidžiamos nacionalinio investuotojo akcijos gali būti apmokėtos nepiniginiu įnašu, *inter alia* pervertinus esamą valstybės nepiniginį įnašą į nacionalinio investuotojo įstatinį kapitalą. Šis įstatymas neatšaukia nacionalinio investuotojo akcininkų pirmenybės teisės įsigyti naujai išleidžiamų akcijų, jei naujai išleidžiamos akcijos apmokamos pinigais.

4. Nacionalinio investuotojo organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas, stebėtojų

taryba, valdyba ir bendrovės vadovas.

5. Su nacionalinio investuotojo valdybos nariais sudaromos sutartys. Jose turi būti nustatytos valdybos narių teisės, pareigos ir atsakomybė. Sutarties, sudaromos su kiekvienu valdybos nariu, sąlygas nustato ir įgaliotą asmenį nacionalinio investuotojo vardu pasirašyti sutartis paskiria stebėtojų taryba.

6. Šis įstatymas nesuteikia nacionalinio investuotojo bendrovei teisių įgyvendinti šiame straipsnyje nurodytų Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos jungčių su Lenkijos Respublikos ir Švedijos Karalystės elektros energetikos sistemomis statybos projektus. Akcinė bendrovė „Lietuvos energija“ suteikia elektros perdavimo jungčių statytojui organizacines, technines, finansines ir kitas priemones, reikalingas Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos jungčių su Lenkijos Respublikos ir Švedijos Karalystės elektros energetikos sistemomis statybos projektams įgyvendinti. Šios nuostatos įgyvendinamos sudarant atitinkamas sutartis tarp akcinės bendrovės „Lietuvos energija“ ir elektros perdavimo jungčių statytojo.

7. Nacionalinis investuotojas gali būti likviduojamas, reorganizuojamas arba pertvarkomas Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais pagrindais ir tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

11 straipsnis. Nacionalinio investuotojo steigimas ir įstatinio kapitalo didinimas

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė atlieka visus teisinius veiksmus, kad būtų įgyvendintos šio įstatymo 10 straipsnio nuostatos.

2. Įgyvendinant šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalies nuostatas, valstybės akcijų valdytojas turi teisę įvertinti nacionalinio investuotojo steigimo metu valstybei nuosavybės teise priklausiusias akcinės bendrovės „Lietuvos energija“ ir akcinės bendrovės Rytų skirstomieji tinklai akcijas. Nurodytų bendrovių akcijos turi būti įvertintos nepriklausomo turto vertintojo teisės aktų nustatyta tvarka.

3. Kiti nacionalinio investuotojo akcininkai savo sąskaita ir iniciatyva turi teisę kreiptis į nepriklausomus turto vertintojus dėl į nacionalinio investuotojo įstatinį kapitalą įneštų akcinės bendrovės „VST“ akcijų įvertinimo.

4. Tais atvejais, kai atlikus akcinės bendrovės „Lietuvos energija“ ir (arba) akcinės bendrovės Rytų skirstomieji tinklai akcijų įvertinimą paaiškėja, kad valstybei nuosavybės teise priklausiusių akcinės bendrovės „Lietuvos energija“ ir (arba) akcinės bendrovės Rytų skirstomieji tinklai akcijos buvo įvertintos per mažą vertę, Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę reikalauti, kad kiti nacionalinio investuotojo akcininkai ne vėliau kaip per tris mėnesius nuo atitinkamo Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo įsigaliojimo dienos už turimas nacionalinio investuotojo akcijas tinkamai atsiskaitytų pinigais. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę imtis kitų šiame įstatyme numatytų teisinių priemonių, kad būtų užtikrinta valstybės teisių ir teisėtų interesų apsauga.

5. Šiame straipsnyje ir šio įstatymo 10 straipsnio 3 dalyje numatytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės teisės gali būti įgyvendinamos kartu.

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę priimti sprendimą dėl valstybei priklausančių nacionalinio investuotojo akcijų pardavimo kitiems nacionalinio saugumo interesus atitinkantiems asmenims arba dėl valstybės pirmumo teisės įsigyti naujai išleidžiamas nacionalinio investuotojo akcijas perleidimo ar atsisakymo kitų minėtus kriterijus atitinkančių asmenų naudai, visais atvejais užtikrindama, kad Lietuvos Respublikai nuosavybės teise priklausys akcijų paketas, sudarantis ne mažiau kaip 2/3 nacionalinio investuotojo akcijų ir balsų nacionalinio investuotojo visuotiniame akcininkų susirinkime.

7. Jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybė nuspręstų parduoti dalį valstybei priklausančių nacionalinio investuotojo akcijų, pardavimas turi būti vykdomas viešai, sudarant nediskriminacines sąlygas jas įsigyti Lietuvos Respublikos piliečiams ir juridiniams asmenims, visais atvejais užtikrinant, kad Lietuvos Respublikai nuosavybės teise priklausys akcijų paketas,

sudarantis ne mažiau kaip 2/3 nacionalinio investuotojo akcijų ir balsų nacionalinio investuotojo visuotiniame akcininkų susirinkime. Siekiant užtikrinti platesnį ir tinkamą Lietuvos Respublikos ir kitų nacionalinio investuotojo akcininkų atstovavimą nacionalinio investuotojo organuose, nacionalinio investuotojo stebėtojų tarybos narių skaičius gali būti didesnis, negu nurodyta Akcinių bendrovių įstatyme, tačiau ne daugiau kaip 25 nariai.

8. Visi susitarimai ir kiti dokumentai dėl nacionalinio investuotojo steigimo yra nekonfidencialūs (vieši). Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija visų šioje dalyje nurodytų susitarimų tekstus paskelbia Lietuvos Respublikos Vyriausybės interneto tinklalapyje.

9. Lietuvos Respublikos Vyriausybei investavus akcinės bendrovės „Lietuvos energija“ akcijas, sudarančias daugiau kaip 2/3 akcijų ir balsų akcinės bendrovės „Lietuvos energija“ visuotiniame akcininkų susirinkime, į nacionalinio investuotojo įstatinį kapitalą, Strateginę reikšmę nacionaliniam saugumui turinčių įmonių ir įrenginių bei kitų nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių įmonių įstatymo 4 straipsnio reikalavimas dėl sprendžiamosios galios akcinėje bendrovėje „Lietuvos energija“ palikimo valstybei bus laikomas įvykdytu, kai valstybei nuosavybės teise priklausys ne mažiau kaip 2/3 nacionalinio investuotojo akcijų ir balsų nacionalinio investuotojo visuotiniame akcininkų susirinkime.

10. Ne vėliau kaip per dvidešimt keturis mėnesius nuo nacionalinio investuotojo įsteigimo dienos sutarties dėl nacionalinio investuotojo sukūrimo nustatytais sąlygomis nuo akcinės bendrovės „Lietuvos energija“ turi būti teisiškai ir funkciškai atskirtos Kauno hidroelektrinė ir Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė ir joms priskirtų turto, teisių bei pareigų pagrindu sukurtos dvi akcinės bendrovės (viena Kauno hidroelektrinės turto, teisių ir pareigų pagrindu, kita – Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės turto, teisių ir pareigų pagrindu).

11. Tuo atveju, jei šio straipsnio 10 dalies nuostata nebūtų įvykdyta ir Kauno hidroelektrinė bei Kruonio hidroakumuliacinė elektrinė liktų nacionalinio investuotojo nuosavybe, tai jų turtine verte būtų didinamas nacionalinio investuotojo įstatinis kapitalas. Atitinkamus sprendimus dėl nacionalinio investuotojo įstatinio kapitalo didinimo ir jo apmokėjimo nepiniginiu įnašu priima nacionalinio investuotojo visuotinis akcininkų susirinkimas. Išleidžiama papildoma paprastųjų vardinių akcijų emisija. Šios akcijos pasirašomos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos ir apmokamos nepiniginiu įnašu. Šioje dalyje nustatyta tvarka išleistos ir apmokėtos akcijos tampa Lietuvos Respublikos nuosavybe, suteikiančia Lietuvai kaip nacionalinio investuotojo akcininkei visas turtines ir neturtines teises. Kauno hidroelektrinės ir Kruonio hidroakumuliacinės elektrinės turtinė vertė turi būti įvertinta nepriklausomo turto vertintojo teisės aktų nustatyta tvarka. Akcijų įvertinimo, nuomonės apie akcijų įvertinimą pareiškimo ir kitų ekspertinių paslaugų pirkimą teisės aktų nustatyta tvarka vykdo Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, apmokėdama iš Privatizavimo fondo lėšų.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1446](#), 2008-02-01, *Žin.*, 2008, Nr. 19-674 (2008-02-14), i. k. 1081010ISTA00X-1446

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

PENKTASIS SKIRSNIS STATYBOS VIETA

12 straipsnis. Statybos vietos nustatymas

Atominės elektrinės statybos vieta nustatoma vadovaujantis Teritorijų planavimo įstatymo, Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymo, Branduolinės energijos įstatymo, šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka bei atsižvelgiant į Tarptautinės atominės energijos agentūros rekomendacijas.

13 straipsnis. Žemės suteikimas naujos atominės elektrinės statybai

1. Projektas yra svarbus valstybei ir visuomenės poreikiams ekonominis projektas.

2. Žemė, reikalinga naujosios atominės elektrinės statybai, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka perduodama, išnuomojama ar kitais teisės aktų nustatytais pagrindais suteikiama naudotis projekto įgyvendinimo bendrovei.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

3. Projektui įgyvendinti reikalinga žemė gali būti paimama visuomenės poreikiams iš privačios žemės savininkų arba tam tikslui valstybinės žemės nuomos ir panaudos sutartys gali būti nutraukiamos prieš terminą Žemės įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

14 straipsnis. Eksploatacijos nutraukimo fondas

Lėšos naujos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimui užtikrinti kaupiamos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimo fonde. Toks eksploatacijos nutraukimo fondas steigiamas įstatymu.

15 straipsnis. Kontrolės ir priežiūros institucijų finansavimas

Branduolinės energetikos reguliavimo, kontrolės ir priežiūros institucijų veikla finansuojama iš įstatymuose ir kituose teisės aktuose nustatytų šaltinių, taip pat iš tarptautinėse sutartyse nustatytų finansavimo šaltinių.

16 straipsnis. Investicijų apsauga

Užsienio investuotojams taikoma apsauga, nustatyta Lietuvos Respublikos sudarytose tarptautinėse sutartyse.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, *Žin.*, 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); *Žin.*, 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

17 straipsnis. Ignalinos atominės elektrinės atskyrimas nuo projekto

1. Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatacijos nutraukimo darbai yra vykdomi atskirai ir nepriklausomai nuo projekto. Valstybės įmonė Ignalinos atominė elektrinė nėra naujos atominės elektrinės projekto dalyvė.

2. Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės infrastruktūra ir kitas projektui įgyvendinti reikalingas turtas, nepažeidžiant Ignalinos atominės elektrinės saugumo, gali būti išnuomojamas ar kitais teisės aktų nustatytais pagrindais suteikiamas projekto įgyvendinimo bendrovei ne konkurso būdu Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

18 straipsnis. Visuomenės informavimas

Projekto įgyvendinimo bendrovė ir Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija reguliariai informuoja visuomenę apie projekto įgyvendinimo eigą, atominės elektrinės saugos užtikrinimo priemones ir jos teikiamą naudą Lietuvai bei visam Baltijos regionui.

19 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Įgyvendinant šio įstatymo ketvirtojo skirsnio nuostatas, Valstybės ir savivaldybių turto privatizavimo įstatymo nuostatos netaikomos.

2. Projekto įgyvendinimo bendrovei, elektros perdavimo jungčių statytojui ir nacionaliniam investuotojui atskirų juridinių asmenų rūšis reglamentuojantys įstatymai taikomi tiek, kiek jie neprieštarauja šiam įstatymui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, Žin., 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); Žin., 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

19¹ straipsnis. Tikslinės obligacijos

1. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, projekto įgyvendinimo bendrovė ir elektros perdavimo jungčių statytojas turi teisę leisti tikslines obligacijas, kurios skirtos projekto įgyvendinimui finansuoti ir elektros perdavimo jungčių statybai ir į kurias gali investuoti nacionalinis investuotojas, strateginis investuotojas ir kiti investuotojai.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė turi teisę nustatyti specialius reikalavimus, taikomus tikslinių obligacijų emisijai ir išpirkimui.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, Žin., 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); Žin., 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

20 straipsnis. Pasiūlymai Lietuvos Respublikos Vyriausybei

Lietuvos Respublikos Vyriausybė:

1) patvirtina valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų nacionalinio investuotojo bendrovėje projekto įgyvendinimo metu suteikiamų teisių įgyvendinimo tvarką;

2) patvirtina specialiųjų saugumo priemonių įgyvendinimo tvarką;

3) parengia ir patvirtina Nacionalinę branduolinės energetikos specialistų rengimo programą, kuri užtikrintų reikalingų branduolinės energetikos specialistų rengimą, ir nustato šios programos įgyvendinimo priemones;

4) parengia ir patvirtina kitus teisės aktus, reikalingus šio įstatymo nuostatomis įgyvendinti, taip pat parengia ir pateikia Lietuvos Respublikos Seimui šiam įstatymui įgyvendinti reikalingus įstatymų projektus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [X-1446](#), 2008-02-01, Žin., 2008, Nr. 19-674 (2008-02-14), i. k. 1081010ISTA00X-1446

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

VALSTYBĖS AKCIJŲ VALDYTOJUI ATSTOVAUJANČIŲ ASMENŲ NACIONALINIO INVESTUOTOJO BENDROVĖJE PARINKIMO IR NACIONALINIO INVESTUOTOJO ORGANŲ SUDARYMO IR VEIKLOS PRINCIPAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Nacionalinio investuotojo organai veikia pagal nacionalinio investuotojo veiklos strategiją, patvirtintą nacionalinio investuotojo visuotinio akcininkų susirinkimo. Viena strategijos dalis turi būti finansinis planas, numatantis priemones sukaupti pinigines lėšas strategijos įgyvendinimui finansuoti.

2. Ne rečiau kaip kartą per kalendorinį ketvirtį nacionalinio investuotojo stebėtojų taryba apsvarsto ir įvertina nacionalinio investuotojo veiklos strategijos ir finansinio plano tikslų, susijusių su lėšų atominės elektrinės statybai finansuoti sukaupimu, vykdymą.

II. AKCIJŲ VALDYTOJAS IR JO ĮGALIOTI ASMENYS

3. Valstybei nuosavybės teise priklausančių akcijų suteikiamas teisės įgyvendina ir valstybei atstovauja Lietuvos Respublikos Vyriausybės paskirtas akcijų valdytojas (valstybės institucija, kuriai teisės aktų nustatyta tvarka šios akcijos perduotos patikėjimo teise).

4. Akcijų valdytojas, naudodamasis visomis valstybei nuosavybės teise priklausančių nacionalinio investuotojo akcijų suteikiamomis teisėmis, privalo užtikrinti, kad nacionalinio investuotojo veikla atitiktų šio ir kitų įstatymų, taip pat Lietuvos Respublikoje galiojančių teisės aktų reikalavimus ir būtų skirta šiame įstatyme nurodytiems tikslams pasiekti.

5. Akcijų valdytojo vardu veikia jo įgalioti valstybės tarnautojai arba juridiniai asmenys. Įgaliotiniu gali būti asmuo, kuris turi magistro kvalifikacinį laipsnį arba jam prilygintą universitetinį išsilavinimą, yra susipažinęs su įgaliotinio teisėmis, pareigomis ir atsakomybe, išmano ir moka praktiniame darbe taikyti įstatymus, kitus teisės aktus, reglamentuojančius nacionalinio investuotojo veiklą, yra nepriekaištingos reputacijos, taip pat atitinka kitus teisės aktuose nustatytus reikalavimus.

6. Akcijų valdytojo įgaliotiems asmenims išduotuose įgaliojimuose atstovauti akcijų valdytojui nacionalinio investuotojo visuotiniame akcininkų susirinkime turi būti nurodyta, kaip kiekvienu konkrečiu klausimu turi balsuoti ar veikti įgaliotinis.

7. Įgaliotiniu negali būti asmuo, kuriam gali kilti viešųjų ir privačių interesų konfliktas arba kurio įgaliojimas atstovauti valstybei ar savivaldybei per paskutinius penkerius metus buvo panaikintas dėl netinkamo atstovavimo, arba kuris per paskutinius penkerius metus buvo atšauktas iš bet kurios akcinės bendrovės ar uždarosios akcinės bendrovės, valstybės ar savivaldybės įmonės priežiūros ar valdymo organų dėl netinkamo pareigų atlikimo.

8. Siekiant užtikrinti sklandų ir operatyvų informacijos teikimą, akcijų valdytojas turi teisę paskirti nuolatinį atstovą – valstybės interesams nacionalinio investuotojo bendrovėje atstovaujantį asmenį. Šiuo tikslu akcijų valdytojas sudaro su atstovu sutartį, kurioje nustatomos atstovo pareigos ir atsakomybė. Nacionalinis investuotojas privalo užtikrinti atstovui tinkamas darbo sąlygas, suteikti būtinas technines, organizacines priemones ir visą reikalingą informaciją.

9. Šio skyriaus nuostatos, taikomos fiziniams asmenims, *mutatis mutandis* taikomos ir juridinių asmenų paskirtiems atstovams.

III. NACIONALINIO INVESTUOTOJO ORGANŲ SUDARYMAS

10. Stebėtojų tarybos sudarymas.

10.1. Akcijų valdytojas nacionalinio investuotojo visuotiniame akcininkų susirinkime balsuoja taip, kad daugiau kaip 1/2 visų stebėtojų tarybos narių būti išrinkti iš akcijų valdytojo pasiūlytų asmenų. Akcijų valdytojo pasiūlyti stebėtojų tarybos nariai privalo atstovauti valstybės ir visuomenės interesams ir užtikrinti šio įstatymo įgyvendinimą.

10.2. Akcijų valdytojo siūlomais kandidatais į stebėtojų tarybos narius gali būti asmenys, kurie turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą, patirties energetikos, teisės, projektų valdymo, vadybos, viešojo administravimo, įmonių valdymo, finansų ar bankininkystės srityse ir yra nepriekaištingos reputacijos. Asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis buvo nuteistas už Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse numatytą sunkų, labai sunkų nusikaltimą arba už nusikaltimą nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, ekonomikai ir verslo tvarkai ar už juos atitinkančias nusikalstamas veikas pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus ir jam nėra išnykęs ar nepanaikintas teistumas, taip pat jeigu jis buvo nuteistas už kitas nusikalstamas veikas ir teistumas nėra išnykęs arba nepanaikintas, jeigu jis piktnaudžiauja psichotropinėmis, narkotinėmis, toksinėmis medžiagomis ar alkoholiu.

10.3. Kandidatas į stebėtojų tarybos narius visuotiniam akcininkų susirinkimui privalo pateikti rašytinį sutikimą kandidatuoti į stebėtojų tarybos narius ir kandidato interesų deklaraciją. Šioje deklaracijoje kandidatas privalo nurodyti visas aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti kandidato ir bendrovės interesų konfliktas. Atsiradus naujų aplinkybių, dėl kurių galėtų kilti interesų konfliktas, stebėtojų tarybos narys apie jas nedelsdamas privalo informuoti stebėtojų tarybą.

10.4. Akcijų valdytojas su savo siūlomais kandidatais į nacionalinio investuotojo stebėtojų tarybos narius gali sudaryti sutartis dėl jų veiklos stebėtojų taryboje. Sutartyse nustatomos jų teisės, pareigos ir atsakomybė. Sutarčių su kandidatais į stebėtojų tarybos narius sąlygas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė. Sutartyse turi būti numatyti kandidatų į stebėtojų tarybos narius įsipareigojimai veikti ginant viešąjį interesą ir siekti nacionalinio investuotojo valdymą organizuoti taip, kad būtų užtikrintas šiame įstatyme numatytų nacionalinio investuotojo veiklos tikslų įgyvendinimas. Šio punkto reikalavimai netaikomi akcijų valdytojo siūlomiems kandidatams į stebėtojų tarybos narius, kurie yra valstybės tarnautojai.

11. Valdybos sudarymas.

11.1. Akcijų valdytojas turi pasiūlyti daugiau kaip 1/2 visų valdybos narių. Akcijų valdytojo pasiūlyti valdybos nariai privalo atstovauti valstybės ir visuomenės interesams ir užtikrinti šio įstatymo įgyvendinimą. Stebėtojų tarybos nariai balsuoja taip, kad į valdybą būtų išrinkta tiek akcijų valdytojo pasiūlytų valdybos narių, kiek akcijų valdytojo pasiūlytų narių yra stebėtojų taryboje (jei stebėtojų tarybos ir valdybos narių skaičius skiriasi, turi būti išlaikyta ta pati proporcija tarp akcijų valdytojo pasiūlytų ir kitų akcininkų pasiūlytų ir išrinktų narių stebėtojų taryboje ir valdyboje).

11.2. Akcijų valdytojo nominuotų stebėtojų tarybos narių siūlomais kandidatais į valdybos narius gali būti asmenys, kurie turi aukštąjį universitetinį išsilavinimą, patirties energetikos, teisės, projektų valdymo, vadybos, įmonių valdymo, finansų ar bankininkystės srityse ir yra nepriekaištingos reputacijos. Asmuo negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis buvo nuteistas už Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse numatytą sunkų, labai sunkų nusikaltimą arba už nusikaltimą nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, ekonomikai ir verslo tvarkai ar už juos atitinkančias nusikalstamas veikas pagal užsienio valstybių baudžiamuosius įstatymus ir jam nėra išnykęs ar nepanaikintas teistumas, taip pat jeigu jis buvo nuteistas už kitas nusikalstamas veikas ir teistumas nėra išnykęs arba nepanaikintas, jeigu jis piktnaudžiauja psichotropinėmis, narkotinėmis, toksinėmis medžiagomis ar alkoholiu.

11.3. Kandidatas į valdybos narius stebėtojų tarybai privalo pateikti rašytinį sutikimą kandidatuoti į valdybos narius ir kandidato interesų deklaraciją. Šioje deklaracijoje kandidatas privalo nurodyti visas aplinkybes, dėl kurių galėtų kilti kandidato ir bendrovės interesų konfliktas. Atsiradus naujoms aplinkybėms, dėl kurių galėtų kilti interesų konfliktas, valdybos narys apie jas nedelsdamas privalo informuoti stebėtojų tarybą.

11.4. Su valdybos nariais yra sudaromos sutartys vadovaujantis šio įstatymo 10 straipsnio

5 dalimi.

12. Iki nacionalinio investuotojo stebėtojų tarybos ir valdybos sudarymo pagal šio įstatymo priedo reikalavimus tęsiasi iki šio priedo įsigaliojimo sudarytos stebėtojų tarybos ir valdybos įgaliojimai.

Papildyta priedu:

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, Žin., 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); Žin., 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [X-1446](#), 2008-02-01, Žin., 2008, Nr. 19-674 (2008-02-14), i. k. 1081010ISTA00X-1446

Lietuvos Respublikos atominės elektrinės įstatymo 8, 10, 11, 20 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo pirmininkas, Pranešimas

2008-10-08, Žin., 2008, Nr. 117-4457 (2008-10-11), i. k. 108100PPRANRG087021

Dėl Lietuvos Respublikos atominės elektrinės įstatymo 10 ir 11 straipsnių (2008 m. vasario 1 d. redakcija) nuostatų galiojimo sustabdymo

3.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

2009-03-02, Žin., 2009, Nr. 25-988 (2009-03-05), i. k. 1091000NUTARG091403

Dėl Lietuvos Respublikos atominės elektrinės įstatymo 10 straipsnio 1 dalies (2008 m. vasario 1 d. redakcija) nuostatų ir 11 straipsnio (2008 m. vasario 1 d. redakcija) 1 dalies 1 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-373](#), 2009-07-21, Žin., 2009, Nr. 93-3966 (2009-08-04); Žin., 2009, Nr. 95-0 (2009-08-08), i. k. 1091010ISTA00XI-373

Lietuvos Respublikos atominės elektrinės įstatymo preambulės, 3, 6, 8, 10, 11, 13, 16, 19 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo 19-1 straipsniu ir priedu įstatymas